

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Motiva kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja toteaa seuraavaa.

Motiva pitää ehdotettua energia-avustusta asuinrakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi erittäin kannatettavana. Aiemmat vuosina 2020–2023 myönnetyt energia-avustukset osoittivat, että avustuksilla voidaan tehokkaasti vauhdittaa asuinrakennusten energiatehokkuusinvestointeja. Samalla niiden vaikutukset ovat olleet yhteiskunnallisesti myönteisiä, ja tukien arvioitiin olleen vähintään kustannusneutraaleja valtion näkökulmasta. Nyt esitetty avustus tukee sekä kansallisen rakennusten perusparannussuunnitelman luonnoksessa esitettyä asuinrakennusten energiatehokkuuden kehityspolkua että rakennusten energiatehokkuusdirektiivin mukaista tavoitetta päästöttömästä rakennuskannasta vuoteen 2050 mennessä.

Toivomme jatkuvuuden kannalta, että tukijärjestelmä olisi pitkäjänteisempi kuin sille nyt ehdotettu kahden vuoden määräaikainen jakso. Lyhyet tukijaksot lisäävät investointien ajoittumiseen liittyvää epävarmuutta, voivat aiheuttaa markkinahäiriöitä sekä johtaa hankkeiden lykkäämiseen tai aikaistamiseen pelkästään tukien vuoksi. Pidempi tai pysyvä tukijärjestelmä mahdollistaisi myös sellaisten korjaushankkeiden toteutumisen, jotka ovat vasta nyt valmistelussa. Tukien jatkuvuus tukisi myös laajemmin rakennuskannan pitkän ajan tavoitetta päästöttömyydestä.

Yleisesti rakennusten energiatehokkuutta on edistetty Suomessa tuloksetta jo pitkään vapaaehtoisten energiatehokkuussopimusten puitteissa elinkeinoelämän, kiinteistöalan ja kunta-alan toimenpideohjelmissa ja tämä työ jatkuu edelleen uudella sopimuskaudella 2026–2035. Energiatehokkuussopimukset ovat Suomen ensisijainen keino täyttää energiatehokkuusdirektiivin artiklan 8 mukaiset jäsenmaakohtaiset energiansäästötavoitteet. Sopimuskaudella 2026–2035 vuokra-asuntoyhteisöt ovat edelleen osa kiinteistöalan energiatehokkuussopimusta.

Tämän vuoksi ehdotamme, että vuokra-asuntoyhteisöille myönnettävän energia-avustuksen ehtona olisi liittyminen energiatehokkuussopimukseen. Vastaava käytäntö on ollut jo pidemmän aikaa käytössä Business Finlandin myöntämissä energiatuissa tavanomaisten energiatehokkuushankkeiden tukien osalta, ja se on edistänyt olennaisesti energiatehokkuussopimusten tavoitteiden toteutumista.

Ehdotus kannustaisi vuokratälyhtiöitä liittymään energiatehokkuussopimuksiin ja tukisi samalla energiatehokkuusdirektiivin toimeenpanoa Suomessa. Tämä olisi perusteltua myös siksi, että energiatehokkuussopimustoiminta kannustaa liittyjiä tavoitteelliseen, järjestelmälliseen ja kattavaan energiatehokkuustyöhön. Vastaavaa vaatimusta ei tarvitsisi asettaa kuitenkaan taloyhtiöille, joiden ei ole mahdollista liittyä energiatehokkuussopimuksiin.

Tukien vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että niistä viestitään aktiivisesti ja että hakijoille tarjotaan riittävää neuvontaa. Näin varmistetaan sekä tukien laaja hyödyntäminen että niiden kohdentuminen erityisesti sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät ilman tukea toteutuisi. Neuvonnan ja viestinnän vaikutuksesta avustusten vaikuttavuuteen on kokemuksia sekä kansainvälisesti että Suomessa. Esimerkiksi öljylämmityksestä luopumisen tuen hakemusmäärät kasvoivat selvästi viestintätoimenpiteiden jälkeen. Tämän vuoksi näemme tärkeänä, että avustusten valmistelussa määrärahojen käytön suunnittelussa otetaan huomioon viestinnän ja neuvonnan tarpeet sekä varataan niihin riittävät resurssit.

Motiva on mielellään edistämässä tukijärjestelmän toimeenpanoa ja auttamassa sen viestinnällisissä ja neuvonnallisissa tarpeissa.

Heinaro Harri
Motiva Oy